

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Ole Lisberg Jensen*
 Härad: *Rönneburg* Berättare: *Olof Assarsson, Eslöv*
 Socken: *S:t Jbb* Berättarens yrke: *f.d. skeppare*
 Uppteckningsår: *1964* Född år *1891 i Ven, S:t Jbbs sn.*

Tjölfart och partrederierna på Ven. s. 1-4.

*se A 935: 1-48
A 936: 1-41*

1.

Min far var skipper på Hven, men han døde allerede, da jeg var 12 år gammel, så vi sejlede aldrig sammen. Min farfar var landbruger også på Hven. I 1907 begyndte jeg at sejle med en lille skonnert. Dengang fandtes der kun små skonnerter, nogle galeaser og en mængde jægter. Min far havde en jagt, som hed Constance. Han ejede halvdelen selv, og teglværket havde den anden halvdel i skuden. Hvornår teglværkerne opstod kan jeg ikke sige. Jeg tror, at der har været teglværker i alle dage. Nede syd for Kyrbacken har de fundet spor af små teglværker. F. eks. har de fundet de opladser, hvor hestene trampede leret. På min tid var teglværkerne delt op i et svensk og et dansk. Hvem der ejede det svenske er svært at sige. Jeg tror, det var Olander fra Malmö. Senere ved første verdenskrig solgtes den svenske del til danskerne. Den dansker, som ejede det hed Fusing.

Alle skuder var forsikret i en assurancesforening, vi havde på Hven. Jeg kendte ingen Hvenskude, som ikke var forsikret på Hven. Senere, da jeg bosatte mig i Eslöv, blev jeg en undtagelse. Det var ellers forbudt, at folk, der ikke boede på Hven, kunne være medlem af Assuransen, men jeg var jo født derovre, og desuden var jeg altid god ven med dem derovre.

Alle de større skuder var partrederier. Der kunne være nogen enkelt af de mindre skuder, som var eneforetagene. De fleste af de mindre jægter var familieejede; det kunne være far og søn eller to brødre.

I 1915 begyndte jeg at sejle som skipper, jeg fik et vikariat på en

skude fra Barsebäck. Den rigtige skipper var syg, så jeg sejlede hele krig-
gen på hans skude. Det var en jagt og vi var to mands besætning. Vi sejle-
de på part. Vi delte af fortjenesten i tre parter. 1/3 til skuden, 1/3 til
skipper og 1/3 til bedstemand. Det var just i en tid hvor der var meget
arbejde, så jeg kunne tjene 600 kroner om måneden, medens de, som sejlede
på månedspenget fik 225 kroner.

Før første verdenskrig var det almindeligt at de små Hvehskuder sejle-
de med gadesten fra Blekinge og Bohus len til Tyskland. Under første krig
sejlede vi meget på Tyskland med træ. Da var der næsten mere ordnede for-
hold i Tyskland end her i Sverige. Man kunne næsten købe alting dernede.

Efter krigen i 1922 købte jeg Sylvia. Den blev bygget ny i Sölvesborg
og det var den eneste skude de havde bygget i 23 år. Tiderne var dårlige
for skibsbyggeri, så jeg fik den billigt. I Danmark solgte de alle de sku-
der, de kunne komme af med. Man kunne næsten få dem gratis. Der var mange,
som skaffede sig fine, store skude for næsten ingen penge.

Sylvia var en tremastet skonnert og lastede 330 tons. Det var den største
ste, som har været på Hven. Jeg købte den uden motor. Den var en meget fin
sejler og det varede 8 år inden vi blev tvunget til at sætte motor i den.
Jeg kunne lide at sejle, men der var ingen mægler, som ville give én frag-
ter hvis man ikke havde motor. Det var ligesom sikkerhed for at man kom
frem indenfor den tid, som var beregnet.

3.

ACC. N:R M. 16109:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
—

I begyndelsen af trediverne var det meget dårligt med at få laster, men det blev godt igen lige før krigen. Under den svage periode var det ikke de store inkomster som talte, men de små udgifter!

Vi var 7 mands besætning på Sylvia. Det var hårdt arbejde, særlig ved lastning og losning før maskinen kom. Maskinen hjalp os med det hårdeste arbejde, fordi den kunne koples til hejseværk. Langt de fleste laster, vi havde med Sylvia, var trælast fra Norrland til Danmark og Tyskland. Som returlast fra Tyskland havde vi kul og koks, mest under anden verdenskrig. Da krigen startede lå vi i Næstved i Danmark, men der gik alting hyggeligt til. De tyske soldater kom og de danske soldater fik lov at gå hjem. Under krigen lå vi i Lübeck mange gange og på de senere år var der bombeangreb næsten hver nat. Der skete aldrig noget med os. Det eneste vi mærkede, var granatstykker, som faldt ned på dækket, og som vi kunne gå rundt og samle op næste morgen.

Vi sejlede ikke blot i Østersøen, men vi var også mange gange i Bremen. Jeg havde altid godt manskab. Næsten alle var folk, som skulle blive officerere. Dengang skulle de have 12 måneders sejltid med et sejlskib for at kunne komme på skole.

Skuden blev solgt i 1945, og siden dengang har jeg et par gange sejlet som anden styrmand på dampere, men det blev aldrig det samme, selvom man havde større bekvemmeligheder på dampere.

ACC. N:R M. 16109:4

4. I de fire værste vintermåneder lå vi altid stille. Så var der tid til lidt af hvert. Men når isen brød op, stak vi til søs igen.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND